

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/1/2013
Identifikačné číslo spisu:	2012200349
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:2012200349.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľa Y. Z., bytom K. proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 23. októbra 2012, č. k. 38Sd/73/2012-18, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 23. októbra 2012, č. k. 38Sd/73/2012-18, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 19. marca 2012, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 23. októbra 2012, č. k. 38Sd/73/2012-18, zrušil rozhodnutie odporkyne z 19. marca 2012 číslo XXX XXX XXXX, ktorým odporkyňa podľa § 112 ods. 4 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) uvoľnila výplatu starobného dôchodku navrhovateľa od 8. marca 2012 v sume 389,20 € mesačne. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľovi bol od 8. marca 2010 priznaný predčasný starobný dôchodok v sume 370 € mesačne, keď výška dôchodku bola stanovená po zohľadnení jej zníženia o 0,5 % za každých začatých 30 dní obdobia chýbajúceho do dovŕšenia dôchodkového veku, teda o 12,5 % za 731 dní. Taktiež mal za preukázané, že v súlade s § 293bt zákona bola výplata predčasného starobného dôchodku zastavená od 10. marca 2011. Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa na žiadosť navrhovateľa uvoľnila výplatu dôchodku odo dňa, ktorým navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek s tým, že od tohto dňa predčasný starobný dôchodok je starobným dôchodkom (§ 69 ods.2 zákona). Krajský súd vyslovil názor, že napriek tomu, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané v súlade s platnou právnou úpravou, došlo jej aplikáciou k porušeniu ústavného princípu rovnosti účastníkov v zmysle článku 12 Ústavy Slovenskej republiky a navrhovateľovi (ktorý bol od 8. marca 2010 do 10. marca 2011 poberateľom predčasného starobného dôchodku skráteného o časť zodpovedajúcu 731 dňom poistenia) a po dovŕšení dôchodkového veku mal byť starobný dôchodok uvoľnený v sume, v ktorej by bolo zohľadnené obdobie

za ktoré predčasný starobný dôchodok nepoberal. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie odporkyňa. Názor krajského súdu podľa nej vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Krajský sám konštatoval, že napadnuté rozhodnutie odporkyne bolo vydané v súlade s platnou právnou úpravou a zrušenie rozhodnutia z dôvodu porušenia ústavného princípu rovnosti považuje za prekročenie kompetencií krajského súdu. Podľa ustanovenia § 69 ods. 2 zákona predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobným dôchodkom a na jeho zvýšenie sa po zániku dôchodkového poistenia použijú ustanovenia § 66 ods. 3 až 9 zákona. Nie je preto možné jeho zvýšenie tak ako to žiada navrhovateľ a ako to uviedol krajský súd vo svojom rozsudku. Dôchodkové nároky navrhovateľa boli posúdené správne a v zmysle platných právnych predpisov. V tejto súvislosti poukázala odporkyňa aj na novelu zákona, ktorá nadobudne účinnosť od 1. januára 2013 a ktorá upravuje spôsob zvýšenia predčasného starobného dôchodku, ktorý je po dovŕšení dôchodkového veku starobným dôchodkom. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a jej rozhodnutie zo dňa 19. marca 2012, ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporkyne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o uvoľnení výplaty starobného dôchodku navrhovateľa.

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ bol od 8. marca 2010 poberateľom predčasného starobného dôchodku, výplata ktorého mu bola podľa § 293bt ods. 3 zákona od 10. marca 2011 zastavená. Navrhovateľ požiadal o uvoľnenie výplaty predčasného starobného dôchodku od 8. marca 2012, kedy dovŕšil dôchodkový vek 62 rokov, žiadosťou zo 7. marca 2012 na predpísanom tlačive odporkyne „Žiadosť o uvoľnenie výplaty predčasného starobného dôchodku/starobného dôchodku a jeho zvýšenie“. O zvýšenie dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia však v uvedenej žiadosti nepožiadaval. Na základe uvedenej žiadosti odporkyňa napadnutým rozhodnutím uvoľnila výplatu starobného dôchodku navrhovateľa od 8. marca 2012 v sume 389,20 € mesačne. Túto sumu určila tak, že pôvodnú výšku predčasného starobného dôchodku (370 €) zvýšila podľa § 82 ods.5 zákona v spojení s opatreniami Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č.404/2010 Z.z. a č.344/2011 Z.z.

V opravnom prostriedku proti uvedenému rozhodnutiu navrhovateľ namietal, že mu neboli pripočítané percentá odňaté pri odchode do predčasného starobného dôchodku a žiadal o ich pripočítanie.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyne však bolo rozhodnuté iba o uvoľnení výplaty starobného dôchodku navrhovateľa. Odporkyňa teda žiadosti navrhovateľa vyhovel v plnom rozsahu.

V žiadosti o uvoľnenie výplaty starobného dôchodku zo 7. marca 2012 navrhovateľ o zvýšenie dôchodku nepožiadaval a takýto nárok ani nebol napadnutým rozhodnutím odporkyne riešený. Túto skutočnosť navrhovateľ i krajský súd opomenuli.

Navrhovateľ prvýkrát žiadal o „pripočítanie odňatých percent pri odchode do predčasného starobného dôchodku“ až v opravnom prostriedku, ktorým napadol rozhodnutie odporkyne z 19. marca 2012 a túto svoju žiadosť spresnil na pojednávaní krajského súdu tak, že žiadal, aby sa skrátenie jeho predčasného starobného dôchodku znížilo o 6 %, a to z dôvodu, že počas obdobia jedného roka mu predčasný starobný dôchodok vyplácaný nebol. Uvedenú požiadavku je potrebné považovať za novú žiadosť o zvýšenie starobného dôchodku, uplatnenú dňom jej doručenia odporkyni, teda dňom 14. mája 2012 a odporkyňa o tejto žiadosti musí rozhodnúť v novom správnom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že odporkyňa by pred predložením veci súdu sama mala najskôr posúdiť podanie

poistenca (§ 186 ods.3 zákona) a ozrejmiť si, čoho sa domáhajú, a ak o všetkých v podaní uplatňovaných nárokoch nerozhodla, mala by o takej žiadosti konať a rozhodnúť.

Pokiaľ sa teda krajský súd zaoberal otázkou výšky dôchodku navrhovateľa z hľadiska jeho nároku na zvýšenie dôchodku za dobu ďalšieho dôchodkového poistenia od zastavenia výplaty predčasného starobného dôchodku, konal tak nad rámec prieskumu, ktorý je daný tým, čo bolo predmetom správneho konania. Súd v správnom súdnictve v konaní podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. nie je oprávnený posudzovať nárok, o ktorom správny orgán (odporkyňa) doteraz nerozhodol.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že na základe žiadosti navrhovateľa o uvoľnenie výplaty dôchodku bola preskúmaným rozhodnutím výplata dôchodku navrhovateľa uvoľnená od dovŕšenia jeho dôchodkového veku v súlade jeho žiadosťou a vo výške, určenej v súlade so zákonom. Odvolací súd z toho dôvodu rozhodnutie odporkyne považoval za súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 220 O.s.p. zmenil a preskúmané rozhodnutie odporkyne z 19. marca 2012 podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Neušlo pritom pozornosti odvolacieho súdu, že navrhovateľ žiadosťou z 2. januára 2013, požiadal o dorovnanie dôchodku podľa § 69 a § 293cr zákona od 8. marca 2012. Odporkyňa doposiaľ o žiadosti navrhovateľa o zvýšenie starobného dôchodku od 8. marca 2012 v celosti nerozhodla. Dňa 21. marca 2013 vydala rozhodnutie, ktorým podľa § 293cr, § 69a, § 82 a § 293ce zákona zvýšila sumu starobného dôchodku od 2. januára 2013 za obdobie, počas ktorého netrval nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku navrhovateľa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.